

NARODNI GOSPODAR

GLASILO GOSPODARSKE ZVEZE.

Člani Gospodarske zveze dobivajo list brezplačno.
Cena listu za nečlane po štiri krome na leto; za pol leta dve kroni;
za četrto leta eno krono; posamezne številke po 20 h.

Sklep urejevanja 5. in 20. vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo. — Cene inseratov po 20 h od enostopne petit-vrste, za večkratno insercijo po dogovoru.

Telefon štev. 143.

V Ljubljani, 10. junija 1903.

Poštno-hran. št. 849.872

Kmetijstvo.

Gozdarstvo.

Kmetovalčev gozdni vrt.

Kmetijstvo in gozdarstvo sta brat in sestra in spadata neločljivo skupaj. Vedno pa opazamo, kjer se gozd in kmetija tičeta, da je gozd bil vedno tisti, ki je dajal, kmetija je pa jemala.

To pa ni čisto po krščansko, da bi vedno le eden dajal in drugi prejemal in korist gospodarja samega zahteva, da si vzredi po svojih okoliščinah kar najprimernejši gozd ali da vže obstoječega tako oskrbuje, da bo imel od njega stalno čim večjo korist.

Nujno potrebno je tudi mnogoštevilne goličave, dalje zelo oddaljena in nerodovitna zemljišča spremeniti v lesno zalogo, s tem da jih pogozdimo.

Če hočemo kak svet na novo pogozditi ali pa kak slab gozdboljšati, potrebujemo v prvi vrsti dobrih, našej zemlji primernih in pa cenih sadik, kajti sajenje stoji med vsemi pogozdovalnimi načini vendar-le na prvem mestu. Zato je važna naloga kmetovalca, da si potrebnih gozdnih sadik sam preskrbi. Na ta način dobi najprimernejši in najcenejši material ter ima v svojem gozdnem gospodarstvu na razpolago močnejše in

slabejše rastline, s prstenimi gručami ali pa brez njih. Da, ravno v črno bi pa zadel oni gospodar, ki bi si napravil nekoliko večji gozdni vrt, ki bi ne zadoščal samo njegovim potrebam, ampak bi mu dajal tudi še sadik za prodaj; na ta način bi si pridobil dotičnik veliko zaslugo za gozdno gospodarstvo svoje okolice sploh, poleg tega bi mu bil pa gozdni vrt tudi neusahljiv vir dohodkov.

Najbolje je napraviti gozdni vrt v neposredni bližini onega prostora, kamor imajo priti sajenice za stalno. Svet je treba seveda preje dobro prekopati in pripraviti. Kar zadeva lego, se je južne in vzhodne po možnosti ogibati, kakor sploh vseh leg, kjer rastlinstvo rado pozebe. Najboljša je ravna ali pa na lahno nagnjena proti severu ali vzhodu, če ima ob enem na južni ozir. zahodni strani gozd, kot varnostni plašč.

Premočnih solčnih žarkov se je ogibati, ker 1. se v taki legi zemlja preveč osuši in so rastline v nevarnosti žeje posahnuti, 2. pa se na takem prostoru mlade rastline prekmalu vzdramijo iz zimske dremote, zatem pride pozna zmrzlina in — škoda je velika.

Mraz in vročina, to sta dva činitelja, ki imata ravno za gozdne vrtove največji pomen. Takih leg, in naj bi imela sicer prst najboljše kemične lastnosti, se izogibajmo,

raje se odločimo za slabejšo prst v boljši legi. Saj slabo prst i kemično i fizikalčno lahko v marsičem zboljšamo z umnim obdelovanjem in gnojenjem, proti solčnemu piku in ledeni smrti pa imaš zavezane roke.

Zelenjko Detal.

Vinogradništvo in vinarstvo.

Kako pospešiti cvetenje in boljši razvoj grozdja?

Nekatere trtne vrste se zaraščejo še pred cvetjem tako, da so grozdčki popolnoma zakriti, da jih solnce ne more obsevati; pri škropljenju in žvepljanju pa ne pridejo vsi deli poškrapljeni oziroma požveplani, vsled česar jih bolezni lažje napadajo. Največjo pozornost pa je obrniti na kolikor mogoče hitro in enakomerno cvetenje grozdja, kajti čim hitrejša se to izvrši, tem boljši.

Da se to doseže, je v prvi vrsti potrebno lepo, suho, mirno vreme. Pri grdem, deževnem vremenu, ne samo da grozdje počasi, marveč tudi slabo odevete in veliko grozdkov se popolnoma izgubi, ter gredo, kakor pravimo, v „vilice“. To se zgodi radi tega ker se cveti ne oplode; prašniki namreč ne razpokajo pravočasno, da bi se strosilo njihovo seme na pestič t. j. ženski del, in oni del pestiča, na katerem obični moški

prah, mesto, da bi bil smolnat in sladak, pa postane polzlo-voden, in tako se seme ne more sprijet in razviti ter pestiča oploditi. i

Za hitrejše cvetenje je potreben tudi zrak. Če so grozdki bolj na prostem, jih obletijo med cvetenjem razni hrošči, mrčesi in čebelice, ki prenašajo prah iz cveta na cvet in tako ploditev pospešijo. Enako ugodno vpliva prav lahak veterček.

Da pride grozdje na jasno, treba je še pred cvetenjem, popolnoma odstraniti vse listke pod zadnjim grozdkom, dočim morajo vsi, od nasproti grozdu ležečega listka naprej, nedotaknjeni ostati, ker ti dajejo grozdju hrano in je obvarijo pred solničnim pripekem, točo itd. Istotako je odstraniti vse one poganjke na napnencu ali šparonu ter one na starem spodnjem lesu, ki niso nič zarodili, dočim se morajo pustiti oni poganjki, ki so namenjeni za prihodnje leto, nedotaknjeni. Nadalje se prikrajšajo vsi poganjki, ki niso za prihodnje leto namenjeni pri 4. ali 5. listu nad najvišjim grozdkom. Poslednje delo se mora vršiti osobito, ko se začne grozdje debeliti, ker na ta način postane grozdje znatno lepše in tudi hitrejše in enakomernejše dozori.

Tako čiščenje ali mandanje se vrši lahko tudi če je grozdje deloma že pričelo cveteti, bolje je pa le, če se to malo pred in potem po cvetju izvrši, ker takrat še ni treba tolike pazljivosti in žvepljanje ter škropljenje se lahko takoj po končanem mandanju izvrši. Ob enem se morajo vsi poganjki privezati na rahlo h kolom ali pa na drat, da jih veter ne polomi in da ne ovirajo hoje odnosno raznega dela med vrstami, ter da se ne zarastejo eden v drugega. Iz palcev (rogačev, čapov) nastali in drugi za prihodnje leto namenjeni poganjki, se prikrajšajo šele v drugi polovici avgusta in sicer za $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ prvotne dolgosti.

Kar se izda za tako čiščenje in privezovanje, se pa prihrani že na žveplu in galici, ker se potem obeh sredstev mnogo manj porabi in delo hitrejše konča. Oni listki pod zadnjim grozdom blizu starega lesa, pozneje tako porumene in odpadejo največ vsled tega, ker jim primanjkuje zraka, svetlobe in tudi hrane. Zato se opaža poleti v gostem trtju vse polno rumenih listov po tleh. Pozneje je odstranjevati tudi vse stranske izrastke ali zalistnike, pa ne z močjo in popolnoma tik listov, marveč jim je pustiti še eno oko, da rajši to še enkrat požene, ne pa mogoče ono glavno za listom. Dobro je, če se pri takem delu vsi zamotani grozdki na prosto spravijo, da se istotako bolje razvijejo in da olahkočijo trgatve. Ker enkrat prikrajšani poganjki zopet poženo, jih je treba čez nekaj časa, ko razvijejo kakih 5, 6 listkov, zopet na prvotnem mestu prikrajšati.

Kdor bo s svojimi trtami le eno leto tako postopal, gotovo ne opusti tega važnega dela nikdar več.

Ne moremo pa zamolčati, da bi ne imelo tudi tako postopanje nekaj zlih posledic; to pa le tedaj, če nastopi kaka uima n. pr. toča. Ako so trte že pred cvetjem tako očiščene, so takrat še vsi poganjki jako nežni in če je grozdje popolnoma na jasnem, ga seveda toča mnogo bolj pokvari, kot če je skrito med listjem; pozneje pa, ko se listi in celi poganjki bolj utrde, jih toča ne more tako hitro prebiti in dosledno tudi grozdja tako ne pokvariti. Tako mandanje ostane torej brezuspešno le tedaj, če pada prav močna in dolgo trajajoča toča, kar se pa povprečno vsakih 5 do 6 let, v toči malo izpostavljenih krajih, pa komaj vsakih 10 let, enkrat dogodi.

X.

Sadjarska in vinarska razstava v Prvačini pri Gorici:

Da pokaže goriška vipavska dolina, kakšno sadje, osobito češnje da pridela in kakšna ter koliko vina da imajo nekateri posestniki na prodaj, priredilo je sadjarsko in vinarsko društvo v Prvačini na Binkoštno nedeljo sadjarsko in vinarsko razstavo v Prvačini, ter je s to razstavo združilo tudi kmetijski shod, na katerem so govorili gg. deželni tajnik E. Klavžar, potovalni učitelj za Goriško gosp. Ant. Štrekelj, potovalni učitelj za Kranjsko g. Fr. Gombač, deželni poslanec g. Jelenc i. dr. Sprejele so se razne resolucije, tičoče se vinske in sadne kupčije, ugonabljanja boleznih itd. Vsi govori in resolucije so bile z odobravanjem sprejete. Udeležba je bila jako mnogobrojna, kar kaže, kako ukaželen in vnet za napredek je vipavski kmetovalec.

Razstava, katero je dičilo mnogo lepega sadja, največ pa češenj raznih vrst, je bila okusno urejena, kar je posebno hvalevredno, ker so isto aranžirali domačini sami. Otvoritve so se udeležili med drugimi goriški deželni glavar grof Attems, ki je s primernim nagovorom otvoril razstavo, ter c. kr. deželni kulturni nadzornik v Trstu g. Fruhauf; popoldne istega dne osobito pa na Binkoštni ponedeljek je posetilo razstavo mnogo posestnikov, kupcev in drugih interesentov iz bližnjih in daljnih krajev.

Od razstavljenih češenj so se posebno odlikovale po svoji lepoti: Prvaške, Verderjeva srčica, Benčanke, Beneške in Čufarce.

Benčanke so najzgodnejše češnje, črnkaste barve, ki dozoriijo tam že v drugi polovici aprila.

Prvaške, v Prvačini najbolj udomačene češnje, so debelejšje od Beneških, ter postanejo celo prav debele, barve so črne, finega okusa, sladke in dozoriijo koj za Beneškimi in sicer ob ugodnem

vremenu tudi proti konci aprila, drugače pa začetkom maja.

Verderjeva srčica je Prvaškim češnjam precej slična in tudi zgodnja vrsta. Med zgodnje vrste spadajo tudi Čufarce.

Beneške ali nemške češnje so poznejše od teh, toda debelejšje ter bledordeče barve. Baje rade gnijejo.

Vipavske češnje se razpošiljajo na vse strani, posebno nemški trgovci jih veliko pokupijo ter plačujejo prav zgodnje vrste po 1.20—2 K kg.

Razun češenj so bile razstavljene tudi lepe jagode in sicer Gaeteve jagode in Langstons Royal Souer, ki se po svoji izvanredni velikosti in tudi dobroti odlikujejo.

Tudi lepega raznovrstnega graha krasnih špargelnov, zgodnjega krompirja in mnogo vrtnic smo videli v obilici.

Kar se pa razstavljenega vina tiče, omenimo, da razun mnogo, med temi nekaj prav dobrih, po umnem kletarstvu napravljenih navadnih vin, so bila razstavljena tudi finejša vina kakor n. pr. sauvignon blanc (sovinjon blank) iz l. 1899 in modra frankinja, oboje od slovenske kmetijske šole v Gorici, dalje muskat aleksandrin črni burgundec, rizling, malvazija i. dr.

Ozirovrednim razstavljalcem so se priznala razna odlikovanja.

S prireditvijo te sicer male a zanimive razstave so ondotni posestniki svetu pokazali, kaj more roditi Vipavska dolina sploh in izreči se jim mora posebna hvala na tem podjetju ter želeti bi bilo, da bi posestniki tudi drugih krajev, kjer jim krajevne in podnebne razmere dopuščajo tu navedeno izkoristili.

Splošno.

Valeča koklja.

Nagon za valjenje leži v naravi kokoši. Ako se žival natančno

opazuje in ž njo temu primerno ravna, se doseže tudi vspeh pri nji, drugače pa se je težko izogniti nezgodam. Mnogokrat uniči nerazumnost človeška to, kar hoče naravni nagon kokoši izvršiti. Sicer pa še nikakor ni zanesljivo znamenje, da hoče kokoš gotovo obsedeti, ako ostane nekaj ur dneva in čez noč na gnjezdu. Treba je, da ostane trajno na gnjezdu, da srši perje in da koči z glasom. Za nasajo naj veljajo naslednja pravila:

1. Tam kjer druge kokoši neso, se ne sme tudi nasajati.

2. Koklja naj se postavi vselej na večer na mesto, kjer želimo, da naj vali.

3. Koklji ne podložimo takoj pravih jajec, ampak ji damo prepelj za poskušnjo skozi 24 ur podložke iz porcelana.

4. Gnjezdo in koklja morata biti čista vsacega mrčesa; to se doseže z največjo snago, če treba tudi z mrčesnim praškom.

5. Za vsako kokljo je treba napraviti novo gnjezdo, staro pa vreči proč.

6. Gnjezdo ne sme biti na svetlem, po zimi mora biti prostor topel.

7. Zelo divje in pa koklje z vapnenastimi nogami naj se ne jemlje za valjenje.

8. Najboljše valilke so srednje velike kokoši.

9. Ne nasajaj več jajec, kot jih more kokoš dobro pokriti.

10. S kokljami ravnaj vedno mirno in prijazno.

11. Koklja ne sme dobivati mehke ali razmočene piče.

12. Sveža jajca so najboljša za nasad.

13. Jajca, ki so prišla iz daljšega kraja, pusti najprej 24 ur pri miru, potem jih šele nasadi.

14. Zelo dragocena jajca podložimo zavoljo gotovejšega vspeha več raznim kokljam.

Švicarski perotinar.

Gladijola ali meček.

Deklica, ki ljubiš prijateljice svoje mladosti, cvetlice, ki jih najbrže tudi sama gojiš v domači zagradi, gotovo si šla že mimo boljšega vrta, kjer si občudovala prekrasno cvetje majnikovih in rožnikovih dnij. Posebno ti je morda ugajal tudi krasni šopek rdečih cvetlic na Marijinem oltarji, podobnih onim ljubkim cveticam, ki si jih kot otrok tako rada nabirala po nekoliko vlažnih travnikih in jih nazivala s tovarišicami vred z nežnim priimkom „Jezusove srajčke“, krasne cvetlice v vrtu in na oltarji so gladijole.

Spadajo mej najlepše in najbolj živobarvne čebulnate rastline, naše gladijole ali mečki (gladius = meč), imajo tudi to prednost, da se ne pritožijo nad nobeno vrtno zemljo in da ne potrebujejo skoro nobene postrežbe, so tedaj velikega pomena kot vzor ljube skromnosti, zato ne zabi nobena mladenka, nasaditi si gladijol, belih lilij, modrih žlahtnih vijolic, bodečih vrtnic in hoditi k tem učiteljicam z njihovimi pomembnimi imeni v šolo.

Čebule gladijol (dobe se pri vsakem vrtnarji prav po ceni) se posade v aprilu, majniku do junija v vrtno gredice in potem ni treba družega, kot da rastline tu pa tam malo poškopimo, vendar pa tudi to ni nujno potrebno, pač pa se cvetlica pokaže hvaležno za tako postrežbo s tem, da dalje in lepše cvete.

Cebule se sade v razdalji kakih 15 cm. Ako jih sadimo v le majhne skupine, potem zadoštuje že tudi 10 do 12 cm; ako pa so skupine večje, je bolje, če jih oddaljimo 15 do 25 cm. Čebule sadimo tako globoko, da so 3 do 4 cm na debelo pokrite s prstjo.

Rastline napravijo 80 do 100 cm visoko steblo, s sablastimi listi in krasnimi cveti, ki se odpirajo po vrsti, od spodaj navzgor.

Število gladijolnih varijetet ali različic je jako veliko; imamo bele, mesnordeče, rožnate, karmirane, škrlatne, rmenne, ognjenordeče, purpurne mečke, zastopane so skoro vse barve.

Gladijole pa niso samo za kinč vrtov, ampak tudi lep okrasek cerkvá in naših sob; ako cvetoče steblo odrežeš in deneš v vodo, se ti ohrani skoro 3 tedne sveže.

Jesen, ko nastopi zmrzlina, se pobere čebule iz zemlje, kar je še listja, se odreže in shranijo se čebule na suhem kraju, v katerem ne zmrzuje, da se spomladi na novo posade. Majhne čebulčke lahko potrgamo od velikih čebul, ter jih posadimo na posebno gredico; naslednje leto se nam že razcveto.

(Vrtnarski l. iz Erfurta.)

Koliko časa naj človek spi?

K najvažnejšim, da najpotrebnejšim predpogojem za ohranitev zdravja spada brez dvojbe izdatno in urejeno spanje. V njem si spočijejo možgani in živci, in oba trpita škodo, ako primanjkuje spanja. Seveda ni ravno lahko, podati v ta namen splošno veljavnih pravil. Pri odraslem človeku je potreba spanja različna, na njo vpliva i telesno razpoloženje, kakor tudi kakovost dela. Vendar so pa izkušeni zdravniki določili povprečna števila, katera si more sleherni prilagoditi po svojih okoliščinah. Pred vsem se meri čas spanja po starosti. Ruski zdravnik prof. Monasein je postavil naslednja pravila.

Kar zadeva novorojence, se ne sme njihovo spanje niti prekinjevati, niti umetno podaljševati: 1 do 2letni otroci potrebujejo 16 do 18 ur spanja, od katerega pride 12 ur na noč, to je od 7 zvečer do 7 zjutraj, ostale na dan, kadar se otrok utruji. 2 do 3letni otroci naj spe 15 do 17 ur, 3 do 4letni otroci 14 do 16 ur, 4 do 6letni 13 do 15 ur, 6 do 9letni

10 do 12 ur, 9 do 13 letni 8 do 10 ur.

V prehodni dobi, ko se razvijajo otroci v mladeniče in dekleta, naj se spanje nekoliko podaljša, proti koncu te dobe pa se zopet lahko okrajša spanje na 7 do 8 ur. Ko je rast končana, torej z 19. do 20. letom je pravilno, da se spanje omeji 6 do 8 ur. Zrelejša doba od 25. do 47. leta se sme zadovoljiti s 5 do 7 urami spanja, toda že pri popolnem zdravju, slabotne, bolehnne osebe potrebujejo tudi sedaj daljšega spanja.

Kar zadeva stare ljudi, se ima trajanje njih spanja ravnati po tem, kakšno da je njih telesno in duševno stanje, to se pravi, ali je normalno (pravilno), ali pa je bolj ali manj oslABLJENO. Vendar pa naj ne spe čez 9 do 10 ur na dan. Glavni čas spanja mora biti seveda po noči, popoldne le kratek čas. Ne sme se pozabiti, da se telo lahko privadi tudi takim rečem, ki mu škodujejo. Ako človek spi dalje časa, nego to zahteva počitek njegovega duha in telesa, s tem prvič slabi svoje telesne in duševne moči vsled pomanjkanja vaje, drugič se pa navadijo organi na nepravilno stanje hranitve, vsled česar je tudi njih delovanje v čuječem stanu oslABLJENO.

Gospodinja.

Narodno gospodarske drobtine.

I. Kako mogoče maslo dolgo ohraniti?

Zmešajmo soli, solitra in sladkorja vsacega enako. Nato vzemimo za 1 kg masla 7 dkg te mešanice, ju dobro zmešamo in shranimo v glinastej posodi čvrsto potlačeno in dobro zavezano na hladnem prostoru. Tako shranjeno maslo obdržalo bode lep vonj in okus dolgo časa.

II. Kako obdržati mleko dolgo sveže?

Da se mleko zlasti poleti dalje časa obdrži, pomagajo si naše gospodinjje s tem, da ga ali prekuhajo, ali pa denejo v posodi nad žerjavico, da se topi in na vrhu napravi smetano. Toda jedno ali drugo odvzame mleku pravi okus in zmanjša redilnost. Da se mleko dalje časa sveže ohrani, priporoča se sledeči način: Nalijmo svežega mleka v čiste steklenice z ozkim vratom, jih dobro zamašimo ter jih postavimo v toplo, ne v vrelo vodo, tako da moli steklenica z vratom iz vode. Tako jo pustimo za kaki dve uri in potem jo shranimo v enakej gorkoti. Takšno mleko počaka precej časa, brez da bi zgubilo kaj na dobroti, vonju ali okusu.

III. Iz stare smetane dobro maslo.

Pri hišah, kjer ni veliko krav, se ne gnjete smetana pogosto, zato pa se rado prigodi, da postane kislá in plesnjiva, od česar je potem maslo žaltavo. To se zabrani, ako se smetana sproti osoli in sicer se vzame na liter smetane do 30 gramov soli. Sol tudi gnjetenja potem ne obtežuje, temveč šele pospešuje, kar se lahko sami prepričamo.

IV. Perilo s črešnjami omazano, kako oprati?

Madež od črešenj se najprej po navadi izpere z vodo in milom, potem pa namoči perilo v mleku in pusti tako stati čez noč. Drugi dan se perilo opere po navadi v toplej vodi.

V. Kako odpraviti mravlje od čebelnjaka?

Kako so sitne mravlje pri čebelnjaku, ve skoraj vsak čebelar. Da se jih brani, natrosi okoli panjev pepela, pa veliko to ne pomaga. Svetuje se sledeča skušnija: Namoči gobo v vodi, nato jo pa potresi z sladkorjem. Kadar se

mravlje obesijo na gobo, vzame se ta in vrže v vrelo vodo. To se ponavlja, dokler niso vse mravlje ugonobljene. Seveda je treba poiskati mravljišča na okoli, katera se z vrelo vodo poparijo.

VI. Posoda od pleha, kako se očisti?

Znano je, če stoji taka posoda ob ognju, postane kmalu črna. Navadno umivanje ji nič ne pomaga. Da se zopet lepo očisti, treba vzeti nekaj pepela, nekaj zdrobljenega oglja in nekoliko olja. To vse se zmeša v nekako kašo, s katero se potem posoda riba, pa se bode svetila, kakor nova.

VII. Kaj storiti, da bode imelo maslo lepo barvo?

To velja posebno za ženske, katere prinašajo maslo na trg, pa tudi za druge gospodinje. Lepo in snažno pripravljeno maslo dene se v posodo. Nato se vzame nekaj belega sladkorja, (eno žlico na četrt litra vode) se na ognju raztopi in precej segreje. S to tekočino se maslo po vrhu namaže jeden ali dvakrat, kar se najlažje zgodi s čopičem. Od toplote tega se na maslu napravi neka skorja, katera brani, da zrak ne prihaja v maslo in ono vstane kakor sveže, lepe rumene barve in okusa dolgo časa. Posebno v Angliji je navada na ta način pripraviti maslo za na trge.

VIII. Kruh od skaljenega žita, kako ga peči?

Znano je, kako težko se peče kruh iz žita, katero je bilo vsled mokrote scimano. Ono je namreč preveč vodeno, da je moka vsa vlažna in tako testo ne more vskipeti v neškah. Temu se da nekoliko pomagati s tem, da se takšno zrnje prej na zraku ali v peči dobro presuši. Enako je treba presušiti še moko, na odprtem zračnem prostoru, imeti razgrnjeno v posodah in jo večkrat premešati.

Kadar se kruh peče, naj se vzame k takej moki nekaj manj vode, nego k navadnej, ta pa ne sme biti vrela, nego primerno topla, k testu pa je še dobro primešati nekaj kumine. Množina takšne moke naj bode rajše manjša kot po navadi, da ta lažje vzkipi. Peč mora biti zakurjena z suhimi drvami od melkega lesa, pa ne prevroča, zato pa se naj raje kruh dalje časa v njej pusti. Konečno je še svetovati, da se tak kruh peče vsaj za par dnij prej, nego se rabi, med tem pa se shrani na zračnem prostoru ter še-le tretji dan začne zavživati. Nov takšen kruh namreč rad želodec škoduje.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 36.: Imam nov sodček, katerega sem dobro s sodo in z gorko ter mrzlo vodo večkrat izpral. Sedaj teče iz njega popolnoma čista voda. Ali bo dobilo vino duh po lesu, če bo dlje časa v tem sodčku ostalo? G. B. v Sk.

Odgovor 36.: Izperite in izlužite nov sod še tako dobro, bo prvo vino vendar dobilo nekaj duha. Mnogo manj pa, če že po gori navedenem načinu opran sod še z vinom zakuhate dobro zamašite, ter pustite dotično zakuho več ur notri. In še v tem slučaju napolnite ga najpred z navadnim vinom.

Vprašanje 37.: R. Ž. v Sk. V mojem novem vinogradu mi napravljajo črvi mnogo škode s tem, da objedajo trtne korenine in steblo, vsled česar trte bolehajo in tudi poginejo. Kako lahko te preženem?

Odgovor 37.: Lahko jih ravno ne preženete, pač pa z velikim trudom. Najbolje je zmastiti vsakega črva pri kopanju, oziroma odkopati vsako bolehajočo trto ter poiskati navedene črve. Ker se črvi najraje zbirajo v gnoju in gnojnih ali trhljih stvarih, je dobro, tu pa tam zakopati več gnoja cunj in takih reči skupaj, ter večkrat pregledati, in vse notri nahajajoče črve pomoriti. Istotatoko važno je tudi zatiranje hroščev samih, kar je laglje, kot črve. Kdor zmore, naj v zemljo sika žvepleni ogljik, kakoršnega se rabi za pokončavanje trtne uši sploh.

Vprašanje 38.: J. B. v St. Ali je dobro čistiti vino z mlekom in koliko se ga vzame na 100 litrov vina?

Odgovor 38.: Posebno priporočljivo to ni in prvič že radi tega ne, ker je mleko lahko bolno in se vino na ta način pokvari in drugič se čiščenje vedno ne sponese, nasprotno, vino ostane vedno nekako megleno. Treba je torej najpred z majhno množino poskusiti, v to zadošča 1 liter vina ter 10 — 20 cm³ svežega mleka.

Vprašanje 39.: R. P. v Vel. Na moje posestvo molijo veje sosedovih dreves in tudi sadje pade tokraj, katerega pa sosed pobira in mi večkrat tudi škodo na polju odnosno na travniku napravi. Ali ima on pravico to pobirati, oziroma smem jaz odškodnino za pokvarjene poljedelske pridelke od njega zahtevati?

Odgovor 39.: Vi imate pravico ravnati z deli dotičnih dreves t. j. s koreninami in z vejami, ki molijo na Vaš svet, ravno tako, kot bi bilo popolnoma Vaša last. Vi ga lahko prisilite, da vse dotične veje in korenine odseka in če tega ne stori, smete sami to izvršiti. Tembolj imate pravico zahtevati odškodnino za storjeno škodo.

Vprašanje 40.: J. B. v Ar. Ali škoduje škropilnicam, če se jih takoj po škropljenju čisto ne izmije? S kom se odstrani ona plavozelena skorja, ki se naredi na bakrenih škropilnicah?

Odgovor 40.: Da se škropilnice kmalu pokvarijo, če se jih po vsaki rabi čisto ne izmije, je pač samob sebi umevno, in vsakdo se je že sam prepričal, da dobro snažena škropilnica še enkrat ali dvakrat dlje traja, kot slabo snažena.

Plavozelena skorja se odstrani najhitreje in najboljše s solno kislino, ta ne razje bakrenih delov, pač pa železne in obleko. Dotičnik, ki s tako kislino čisti, ne sme imeti ranjenih rok. Dovelj se očisti tudi s citronovo kislino ali z limono, kar je isto, ter ne škoduje ne obleki, ne zdravju.

Vprašanje 41.: A. Št. v Pa. Škoduje čebelam mokrota v panju in kako se ta odpravi?

Odgovor 41.: Mokrota v panju je čebelam jako škodljiva. Primorane so posrkati vso vodo, vsled česar dobe drisko, pa tudi drugače jim to škoduje ter se čutijo v panju nejevoljne.

Pridni čebelar mora tedaj svoje panje od slučaja do slučaja pregledati, ter mokre dele, ovitke itd. s suhimi nadomestiti, in če mogoče, le-

sene dele na solncu osušiti. Vsekakor pa se morajo odpreti vse luknjice, da se panj prezračí.

Dobro je tudi, če se postavi v kotic v malo skledico nekoliko klorovokislega apna, ter istega s tanko mrežico pokrije, da čebelice vanj ne padejo. Tako apno vleče vso vlago nase.

Vprašanje 42.: Ž. S. v R. Katere vrste jabolk so za gorke in katere za bolj mrzle lege?

Odgovor 42.: V gorkih legah se sponašajo: Kanadska, Baumanova, Saselska, Ananasova in Orleanska rejneta, dalje: Viržinski rožnik, kardinal, zlata rimska parmena, dancarski robač, rdeči zimski kalvil, mašančkar, belefler in beli ostrakan.

V mrzlih legah se pa dobro sponašajo: Parkerjev peping, zeleni knežak, Šarlamovsky, poletni kalvil, rdeči štetinec in dancarski robač.

Vprašanje 43.: Lud. Š. v R. V moji izdelovalnici sodavice mi ostane na dan z žvepleno kislino namočen pesek. Bi bil to dober gnoj za gnojenje travnikov?

Odgovor 43.: Preden se mora zadržati, jeli bi bil dotični pesek dober gnoj, poznati treba njega sestavino, kar se pa da le kemičnim potom dognati. Svetujemo Vam, da pošljete nekoliko dotičnega peska kemičnemu preskušališču v Ljubljano. Doma pa napravite sami več poskusov na svojih travnikih. Odmerite si več tabel po 100 kvadratnih metrov na dobrih in slabih travnikih ter pognojite dotične table z različnimi množinami gori navedenega materiala.

S e j m i.

Na Kranjskem:

- 11. junija v Senožečah.
- 13. " v Starem trgu pri Poljanah, Polhovem gradu, Bruniku, Hotemožah, Zdenski vasi, Trebnjem in Žireh.
- 14. " v Hotedersici.
- 15. " v Premu, Dobu, Kočevju, Št. Vidu pri Zatični in Vipavi, Kočevju in Jagnenci, v Zalogu.
- 18. " v Rovišah.
- 19. " v Moravčah in Lašičah.
- 21. " v Št. Vidu pri Blokah, Bučki.
- 22. " Tržiši.
- 23. " Št. Jurju pri Svibnem, Črmošnjicah, Matenji vasi, Drnovem, Loki, Bistrici, (Bohinju) Rovtah (Planinski kant.), Mirni, Češnjicah, Ribnici, Višnji gori.

- 27. junija v Strugah pri Cirkvi.
- 28. " v Radečah.
- 29. " v Dvoru, Šentjanžu.
- 30. " v Mozelju, Zagorju (za Savo), Mirni peči, Mali gori, sv. Mohorju in Rakeku.
- 1. julija v Velikem gabru, Žireh in Krškem.
- 2. " v St. Gothardu in Srednji vasi.
- 5. " v Vidmu poleg Krke.
- 6. " v Ljubljani, Trnovem, Polšnjiku, Slavčjemvrhu in Travi.
- 7. " v Črnomlju.
- 9. " v Žužemberku, Tirni.

Na Štajerskem:

- 13. junija v Brežicah, pri sv. Duhu, Ločah, Št. Janžu (pri Taberzi) Rogatcu, Žavcu.
- 15. " pri sv. Barbari, Kostrivnici, Mozirji, Lambahu, Planini, sv. Rozaliji, sv. Vidu (blizu Ptuja).
- 20. " v Poličanah.
- 21. " v Bočah, Vremski gori in Šmarju pri Jelšah.
- 22. " v Št. Jurju ob juž. želez. Sevnici (na Savi), Soštanju, v Št. Jurju (pod Tabrom), Konjicah, na Laškem, pri sv. Lenardu (Slov. Goricah) v Podsredi (Hörberg) Setalih, Strasi in na Ljubnem.
- 29. " v Gomilnici.
- 30. " v Olimji, Rajhenbergu, Spod. Polskavi in Zrečah.
- 2. julija pri Novi Štifti (na Ptujski gori), v Pletrovčah, na Sinskem, pri Sv. Tilnu in Vildonu.
- 4. " v Vidmu, Marenbergu, Vojniku, Rečici in Spod. Kostrivnici.
- 6. " v Lembergu.
- 8. " pri sv. Jurju v Svičini.
- 10. " v Dolovi.

Na Koroškem:

- 14. junija v Oberdravberzi.
- 16. " v Traberku in Grajfenberzi.
- 24. " v Gutštanju.
- 28. " v Grajfenberzi.
- 30. " v Pontalfelnü.
- 2. julija v Kaplji.

Na Primorskem:

- 13. junija v Medeji (Karm. k.) Kobaridu (za živino in blago)
- 15. " v Pavjeru.
- 23. " v Komenu.
- 24. " v Ajdovščini, Št. Evani (dnino) Boljunci (za blago in živino)
- 25. " v Karminu (3 dni).
- 28. " v Kastelnovi (Novi grad), Ospu.
- 30. " v Terčetu (Nidem. kan.) in Št. Petru (Nidem. kant.)
- 3. julija v Brezovici.
- 4. " v Rifenbergu in Jelšah.

Priporočá se: Vzemna zavarovalnica proti požarnim škodam in poškodbi zvonov. Edini domači zavod te stroke: Ijubljana, Medjatova hiša.

Tko želi izvrstnoga naravnoga vina, istrijanca črnoga i beloga kupiti, neka se naravnost obrne na posestnika in kmeta **Venceslava Križmanič v Ježenju**, pošta: Tinjan, Istra, kateri se obveže za odgovarati sa pismi in na zahtev pošilja uzorce.

Dobijo se škafi večji in manjši z lesenimi in železnimi obroči, kakor tudi čebriči, brente brentače, barigle, puterhi in žlice iz javorovega lesa v različnih velikostih. 173 6-4

Naročila izvršuje točno in po najnižji ceni

Anton Peterlin

posestnik v Dolšaku pri Robu, pošta Velike Lašče.

Oglas iz Istre! Gospodarsko društvo* v Pazinu posreduje pri kupovanju vina. Opozorujejo se na to trgovci z vinom. Društveni urad je v hiši predsednika dr. Kureliča.

30 orehovih drevesc 2 do 2½ m visokih, 15 do 25 mm debelih po 50 vin. kos proda **Ludovik Ševár, Rakek.**

Žimo za postelje in konjsko opravo, različne kakovosti izdeluje

Jos. Knifc

183 5-2

Strazišče pri Kranju.

Kupi se oprava za manjšo trgovino.

Proda se: Šupa in svinjak, otepi, pšenica in proso.

Kje? — pove „Gospodarska zveza“.

Lep pes, Leonberski-Bernhardinec, 9 megenten in ubogljiv, vže precej dresiran, proda **Lud. Šerár,** na Rakeku.

Preselitev. kemična tovarna Mihael Barthel & Comp. Dunaj, X. Posebnosti: Krmilno apno, karbolineum, lepenke za strehe, olje in mast, kako antimerulion proti hišni gobi.) bo svoje pisarne in skladišča od 12. t. m. naprej iz X., Kepplergasse 20 v X/3 Siccardsburggasse 44 preselila.

Trgovina in obrt.

Trgovina.

Trgovske novice.

Izvoz avstrijskega sadja na Nemško. Samo iz Češkega in Moravskega izvozilo se je v letu 1902. svežega sadja na Nemško, osobito v Berlin nad 90 tisoč meterskih stotov samo jabolk in hrušk, poleg tega še veliko število stotov črešpelj.

Lesni trgovci in producenti češki vložili so prošnjo

na poljedeljsko ministerstvo, v kateri zahtevajo, da se na neobdelan les naloži vvozna carina nikakor pa ne izvozna carina.

Priprave za trgovinske pogodbe so v toliko napredovale, da so se končale enkete glede industrije in trgovine. Za-

slišanih je bilo okolo 2000 zadevnih izvedencev.

Obrt.

V pekarski obrti

skušajo nekateri doseči spremembo dotičnih določb glede nedeljskega počitka. Nekateri drž. poslanci se

zavzemajo za to, da bi se kot nadomestek za nedeljsko prostost ne dovolil prost delavnik ali pa dvakrat po šest prostih ur, marveč le enkrat šest prostih ur in sicer od 6. ure zjutraj pa do 12. ure dopoldne. Proti temu se seveda upirajo pomočniki.

ZADRUGA

Zadružništvo na Španskem.

V Španiji pričelo se je zadružno gibanje jako pozno; še leta 1900 izšel je zadružni zakon.

Španija ima do 300, po največ manjših zadrug, med temi je kakih 25 posojilnic, 25 produktivnih zadrug in do 250 konsumnih društev.

Člani zadrug so po največ častniki in uradniki, delavcev ne sprejemajo. Pač pa imajo delavci v Kataloniji svoje delavske zadruge, ki so spojene v lastno zvezo in izdajajo lasten list: „Revista cooperativa Catalana“.

V kmetijskih pokrajinah, posebno onih, kjer se goji kmetijstvo z napajanjem, tako zvane „huertas“ ali „vegas“ — ustanovile so se zadruge, ki skrbijo in razdeljujejo za napajanje potrebno vodo.

Navod za poslovanje in knjigovodstvo.

Kakor smo že naznanili, izda „Gospodarska zveza“ svoj oficijelen „Navod za poslovanje in knjigovodstvo“ posojilnic in drugih zadrug.

Rokopis knjige je dogotovljen in ga damo tekom tega meseca v tiskarno.

Ker smo prejeli z vrst naših zadrugarjev marsikoji dober nasvet glede vsebine, ureditve itd. te knjige — in ker je še čas, — zadnji čas, da bi se še mogli ozirati na kake želje oziroma nasvete, pozivamo prav prijazno zadrugarje, posebno pa še strokovnjake, da nam blagovolijo poslati tozadevne

dopise vsaj do 20. junija t. l. ter s tem pripomoči, da dobi slovensko zadružništvo popolen in praktičen navod.

K praksi zadružnega zakona.

Hranilne knjižice naših hranilnic in posojilnic.

Pred kratkim izdalo je c. kr. upravno sodišče velevažno razsodbo, koje se je razveselilo posojilništvo cele Avstrije, ta razsoba namreč pravi, da hranilne knjižice naših hranilnic in posojilnic niso imejiteljske listine, da toraj ni treba pridobiti si v §§ 92 oz. 93 zadružnega zakona predpisane koncesije, ki se je tolikrat zahtevala.

Ker je to pomembno razsodbo izvojevala slovenska hranilnica in posojilnica — naša članica — v Marezigah — po svojem zastopniku gosp. drž. in dež. poslancu dr. Ivanu Šusteršič — jo naslednje priobčujemo v dobesebnem prevodu:

Št. 416 ex 1903.

U. S.

V imenu Njega Veličanstva cesarja.

C. kr. upravno sodišče je odločilo pod predsedstvom c. kr. senatnega predsednika viteza plem. Hennig, v navzočnosti svetnikov c. kr. upravnega sodišča, in sicer c. kr. dvornih svetnikov baróna plem. Jacobi, Truxa, dr. Ploj in dr. Balko, dalje zapisnikarja c. kr. okrajnega komisarja viteza pl. Schneid, z ozirom na pritožbo „Hranilnice in posojilnice v Ma-

rezigah“, registrovane zadruge z neomejeno zavezo, proti razsodbi c. kr. ministerstva za notranje z dne 13. julija 1901, št. 14.973, zadevajoči poslovanje s hranilnimi vlogami, po javni, ustmeni obravnavi 12. januarja 1903. in sicer po zaslišanju referentovega poročila in izvajanj c. kr. ministerskega tajnika Millim, v zastopstvu prizadetega ministerstva za notranje tako-le:

Razsodba, proti kateri je vložena pritožba, se kot postavno neutemeljena razveljavi.

Vzroki razsodbe.

Z razsodbo c. kr. ministerstva za notranje z dne 13. julija 1901, št. 14.973 se je potrjuje odlok c. kr. namestništva v Trstu z dne 9. januarja 1901, št. 22.095 naročilo „Hranilnici in posojilnici v Marezigah“, registrovani zadruzi z neomejeno zavezo, da mora dobiti pred izdajanjem hranilnih knjižic, ki nimajo izrecno pripomnjenega pridržka, izplačati hranilne vloge onemu, na čegar ime se knjižica glasi ali njegovemu pooblaščencu, dovoljenje od c. kr. ministerstva za notranje.

Odlok se opira na določbe §§ 92 in 93 zakona z dne 9. aprila 1873. drž. zak. št. 70 in na določbo, da imajo od imenovane hranilnice in posojilnice izdane hranilne knjižice značaj na imetnika se glasečih papirjev.

V pritožbi se oporeka veljavnosti te določbe in se zatrjuje, da hranilne knjižice tožečega društva niso nikake imejiteljske listine, ampak se glase v smislu

pravil društva *na ime vlagatelja* in tudi izplačuje se *vlagatelju* ali njegovemu pooblaščenцу, kot kateri se smatra imejitelj hranilne knjižice z učinkom, da nima potem zadruga nobene dolžnosti več, preiskavati njegovo legitimacijo pri vzdigovanju vlog.

Dotične določbe zadružne pogodbe se glase :

„§ 36. Glede hranilnih vlog veljajo naslednja določila: . . .

3. Vlagatelj sprejme o svoji vlogi hranilno knjižico, v kateri je sprejem vloge potrjen s podpisom dveh udov načelstva. Na hranilni knjižici mora biti razvidna zadružna tvrdka.

4.) Hranilna knjižica se glasi na ime vlagatelja in se izplača le temu samemu ali pa njegovemu pooblaščenцу. Kot pooblaščenec vlagatelja se smatra vsak, kdor je v posesti hranilne knjižice, in tedaj posojilnice ne zadeva nikaka dolžnost, preiskovati ali presojevati legitimacijo vzdigovalca, razun če je na knjižici sami na zahtevanje vložnika zabeležen poseben pridržek, ki nalaga posojilnici dolžnost, preiskovati legitimacijo (pravico) vzdigovalca za prevzete vloge. Ta pridržek pa mora biti po zadruzi zabeležen v glavni knjigi hranilnih vlog in pa v hranilni knjižici sami; v poslednji s pravilno podpisanim potrdilom zadruge.

5.) Izplačila hranilnih vlog se odklonijo :

a) radi sodnijske prepovedi,

b) če je vpeljana amortizacija knjižice.

§ 37. Obresti hranilnih vlog določa načelstvo v sporazumu z nadzorstvom, primerno denarnim in časovnim razmeram.

Ako se izpremeni obrestna mera v škodo vlagateljem, se mora ista vsaj en mesec preje, kot stopi v veljavo, na v § 29. označeni način javno proglasiti, s pristavkom, da je vložnikom prosto, v primernem roku, ki pa mora preje poteči, nego stopi izprememba v veljavo, vzdigniti svoje vloge.

§ 38. Hranilne vloge se morajo ako se jih hoče vzdigniti, odpovedati po določbah načelstva, katere morajo biti razglašene po v uradnih prostorih nabitih oznak.

Vsaka odpoved se mora zaznamovati v glavni knjigi hranilnih vlog, v posebni zapisni knjigi („skadenci“) in pa v hranilni knjižici, na kateri mora potrditi odpoved tudi posestnik knjižice.

Z ozirom na tako v smislu pravil določeno uravno vložnih knjižic tožeče hranilnice in posojilnice ni moglo upravno sodišče pritrčiti mnjenju ministerske razzodbe, da se gre tu za imejiteljske listine, na katere se ozira določba § 93 zakona z dne 9. aprila 1873, drž. z. št. 70.

Po § 93 navedenega zakona imajo pridobitne in gospodarske zadruge, torej tudi hranilnice in posojilnice, dolžnost, dobiti državno dovoljenje „za izdavanje zastavnih pisem, zadolžnic, slovečih na imejitelja, in obrestnosnih blagajničnih nakaznic, kakor tudi za zavarovalna opravila.

Ako določa ministerska razzodba z ozirom na preje opisane vložne knjižice, da se smejo izdati le z državnim dovoljenjem, potem gotovo obrača ta razzodba na vložne knjižice ono določbo § 93 navedenega zakona, ki govori o zadolžnicah, glasečih se na imejitelja. Jasno je pa najpreje, da se tozadevne vložne knjižice vsled svoje uravnave ne morejo smatrati za listine, glaseče se na imejitelja, ker se glase te knjižice po pravilih na ime vlagatelja in ker se tudi vsi drugi vpisi označujejo kot taki, ki se tičejo vlagatelja. Ako pa je razzodba, proti kateri je vložena tožba, vložne knjižice označila kot imejiteljske listine, ker se mora vloženi znesek izplačati vsakemu imejitelju knjižice, tedaj je temu dokazu najpreje pripomniti, da se to *nikakor* ne vjema z besedilom § 93 in bo pač temu besedilu, ki govori ravno le o zadolžnicah, glasečih se na imejitelja, pri-

pisovati tem večji pomen, ker velja pridržek posebnega državnega dovoljenja za popolnoma določene (tipične), natanko opisane listine in pravne posle, kot zastavna pisma, obrestne blagajniške nakaznice, zavarovalna opravila, tako da se pač zamore sklepati, da se je hotelo tudi z besedami „zadolžnice, sloveče na imejitelja“ označiti ravno tako tipičen, natanko opisan pravni posel. Pa tudi v slučaju, ako bi preko posebnega pomena besedila § 93 ne pripisovali okolnosti, da vložne knjižice ne slovê na imejitelja, nobene važnosti, in ako bi se pripisovala vsa važnost okoliščini, da se mora po določenih pravil vršiti izplačevanje v roko imejitelja listine, bi se ne mogle vložene knjižice označiti kot imejiteljske listine.

Glede vprašanja, katere listine veljajo za imejiteljske listine in pod katerimi pravnimi pogoji postane kaka listina imejiteljska listina, so vsekako mnoga nasprotja. A v tem se vendar ujemajo vsi nazori, da se gre pri imejiteljskih listinah za strogo formalni, enostranski pravni akt, po katerem se oni, ki izda listino, zaveže napram vsakomur, kdor ima to listino, in le napram temu. Ne more biti torej dvomljivo, da zamore veljati kot imejiteljska listina edino le taka listina, iz katere se razvidi jasno in določno volja izdajatelja, da hoče napraviti imejiteljsko listino, utemeljiti pravne posledice istega pravnega posla (§§ 861, 863, 269 drž. zakonika, člen 278 trgovinskega zakonika). Ta volja je vsekako pregnantno irazena v onih listinah, ki se glase na imejitelja ali prinesca, in v katerih se izdajatelj zaveža nasproti prinescu, imejitelju za neko v listini irazeno dolžnost v smislu besedila listine. Tudi tedaj, ako se ne smatra taka oblika listine kot edino dopustna, se vendar ne more označiti kot imejiteljskih listin onih listin, ki te volje ne irazajo določno in jasno, ampak ki po svo-

jem umevanju dovedejo do prepričanja, da ni imel izdajatelj namena, napraviti kake imejiteljske listine, dasi je hotel uvesti v nameravnem pravnem razmerju ta ali oni imejiteljskim listinam lastni pravni znak.

Ako se v smislu pravil določena uredba vložnih knjižic, katere izpodbijana razsodba označuje kot imejiteljske listine, natančneje pregleda, je mogoče priti le do tega sklepa, da hoče stopiti hranilnica in

posojilnica pri izdaji vložnih knjižic edino le z vlagateljem, torej z neko gotovo osebo, v dolžnostno razmerje, da si pa vsekako hoče zagotoviti za pravne odnošaje, sledeče iz tega pravnega razmerja med vlagateljem in med hranilnico in posojilnico pravno prednost pri izplačevanju zneskov v tem smislu, da sme izplačevati imejitelju knjižice s pravnim nasledkom za vlagatelja.

V določbah pravil o vložnih knjižicah hranilnice in posojilnice

v Marezigah pa se ne nahaja niti eden moment, ki bi se dal razlagati tako, da se zaveže hranilnica in posojilnica nasproti vsakomur izplačati hranilno vlogo.

Kakor sledi iz § 36 pravil (točka 3.), se izroči vložna knjižica vlagatelju o njegovi vlogi in se določa (točka 4.), da se na vložno knjižico izplača le njemu samemu ali njegovemu pooblaščenču. Ako se nadalje določa, da se ima za pooblaščenca vlagateljevega imejitelj knjižice, potem je pravno stališče imejitelja knjižice nasproti hranilnici in posojilnici brezdvomno tako, kot pooblaščenca in nikakor se določba v smislu besedila ne more tolmačiti in razlagati tako, da hoče in mora hranilnica in posojilnica nasproti vsakemu imejitelju knjižice zavzemati pravno stališče dolžnika, in da hoče hranilnica in posojilnica nasproti temu imejitelju konstituirati zadolžno razmerje.

Določba § 38. o odpovedi vlog govori tudi zato, da se ne gre pri izdaji vložnih knjižic za nič drugega, kot za dokazilno listino o pravnem in dolžnostnem razmerju med hranilnico in posojilnico ter vlagateljem.

Iz doslej omenjenega nujno sledi, da tozadevne vložne hranilne knjižice vsled svoje uredbe v smislu pravil ne morejo biti imejiteljske listine.

Ako pa se zavzema stališče, da se pride pri izvrševanju § 93. zakona z dne 9. aprila 1873, drž. zak. št. 70, v bistvu do tega, da je izdaja zadolžnic, ki — že v prometu — so v svojih pravnih posledicah enake imejiteljskim listinam, odvisne od državnega dovoljenja, akoravno bi zadolžnice po svoji obliki ne bile imejiteljske listine, tedaj bi se moralo na to odgovoriti sledeče:

Neizogibna in gotovo najbistvenejša pravna posledica imejiteljske listine je ta, da preide pravica iztirjavanja napram izdajatelju zadolžnic zaradi prehoda imejiteljstva na tačasnega imejitelja, kateri po-

Pregled

denarnega prometa „Centralne blagajne“ za mesec maj 1903.

Predmet	Vloge				Kredit				Denarni promet K
	vloženo		vzdignjeno		izplačano		povrnjeno		
	K	h	K	h	K	h	K	h	
Stanje 30. aprila 1903	1,696	433 68	—	—	2,633	450 53	—	—	6,364 550 75
V mes. maju 1903 . . .	159	820 96	190	846 59	79	020 17	94	830 04	
Skupaj . . .	1,856	254 64	—	—	2,712	470 70	—	—	
Po odbitku	190	846 59	—	—	94	830 04	—	—	
Stanje 31. maja 1903	1,665	408 05	—	—	2,617	640 66	—	—	

Bilance.

Hranilnica in posojilnica v Cerknici,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za osmo upravno leto 1902.

Člani: stanje začetkom l. 1902 487, v letu pristopilo 39, odpadlo 20; koncem leta 1902 506.

Deleži: stanje začetkom l. 1902 K 978, prirastlo K 78, odpadlo K 40, stanje koncem l. K 1.016; odpovedano: 0.

Denarni promet: K 498.411'37.

Imetje (Aktiva)	K		Izguba (Pasiva)	K	
	K	h		K	h
Posojila	243.363	15	Deleži	1 016	—
Inventar premični	748	38	Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi	310.901	15
nepremični	54.806	10	Predplačane obresti posojil	1 120	74
Zaostale obresti posojil	5 836	89	Rezervni zaklad	6 560	65
Delež pri Kons. dr. in obresti	230	—	Čisti dobiček	202	99
Vrednost tiskovin	100	—			
Nepovrnjeni upravni (za drva)	248	—			
Prehodni	100	—			
Delež pri Gosp. zvezi	1.000	—			
Terjatev na nejemnini	2.975	—			
Gotovina 31. decembra 1902	10.394	01			
	319.801	53		319.801	53

stane z imejiteljstvom zadolžnice sam upnik izdajatelj. Nasprotno pa je dolžnik zavezan, izplačati svoj dolg le imejitelju zadolžnice, in sicer tako, da se plačilo drugi osebi, tedaj tudi prvotnemu upniku, imejitelju zadolžnice ne more ugovarjati.

Kjer ni tega pogoja, tudi ni govora o zadolžnici, ki je v svojem učinku enaka ali le slična imejiteljskim listinam.

Kakor se je pa že zgoraj reklo, ni omenjenih pogojev pri vložnih knjižicah, o katerih je govor. Z ozirom na hranilne knjižice „Hranilnice in posojilnice v Marzagah“, določa že navedeno besedilo § 36. pravil izrecno, da se mora izplačati vloga le vlagatelju ali njegovemu pooblaščenču. Po določbi pravil ostaja tedaj vedno prvotni vlagatelj upnik društva, in če tudi bi jenjal biti imejitelj vložne knjižice. Novi imejitelj bi ne mogel nastopiti tedaj na podlagi samega imejiteljstva knjižice osebno kot upnik zadruga.

Ne more se torej z ozirom na hranilne knjižice pritožujoče se posojilnice reči, da preide tirjatev na vsakočasnega imejitelja knjižice. Ravno tako se ne more trditi, da sme izplačati posojilnica vloge, pravoveljavno le na vsakočasnega imejitelja hranilne knjižice.

Nasproti temu se ji po praviilih naroča izplačati dolg le vlagatelju in sicer ali ad personam (osebno njemu samemu), ali njegovemu pooblaščenču, torej ne imejitelju vložne knjižice kot takemu.

Pridrček, da zadruga ni zavezana preiskovati osebne identitete vzdigovalca, ne nalaga zadruzi dolžnosti, izplačati vloge na zahtevo vsakemu imejitelju knjižice, ampak ji daje le olajšavo, ne da bi ji jemal pravico, v slučaju dvoma vendarle preiskovati identiteto osebe in ako bi se dokazalo, da vzdigatelj ni identičen z vlagateljem in tudi ne njegovim pooblaščenčem, tudi odreči izplačilo imejitelju vložne knjižice.

Hranilnica in posojilnica v Domžalah,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za peto upravno leto 1902.

Člani: v l. 1902 pristopilo 14, odpadli 4, koncem l. 1902; s vplačanimi deleži K 320; odpovedano: 0.

Denarni promet: K 146.413·20.

Imetje (Aktiva)			Izguba (Pasiva)		
	K	h		K	h
Inventar	141	43	Deleži	320	—
Posojila	46.956	78	Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi	42.973	40
Zaostale obresti	434	86	Preplačane obresti od posojil	33	83
Nal. denar pri drznih zavodih	1.004	—	Izposojila	31.066	—
Vrednost posestva	19.346	72	Obresti od izposojil na dolgu	791	65
Terjatev na prod. posestvu	5.962	—	Dolg na zemljišču	93	96
„ „ % prod. posestva	190	—	Rezervni zaklad	580	34
„ „ najemnini	101	76	Čisti dobiček	129	81
Nepovrnjeni prehodni	1.084	64			
Gotovina 31. decembra 1902	766	80			
	75.988	99		75.988	99

Ljudska hranilnica in posojilnica v Idriji,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za prvo upravno leto 1902.

Člani: 39.

Deleži: v upravnem letu vplačano K 78; koncem leta K 78; odpovedano: 0

Denarni promet: K 160.377·08.

Imetje (Aktiva)			Izguba (Pasiva)		
	K	h		K	h
Posojila	11.439	33	Deleži	78	—
Naloženi denar	34.669	80	Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi	46.571	41
Inventar premični	233	86	Predplačane obresti posojil	112	39
Vrednost tiskovin	450	—	Čisti dobiček	41	77
Gotovina konec leta 1902	10	58			
	46.803	57		46.803	57

Posojilnica in hranilnica v Rovtah pri Logatcu,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za sedmo upravno leto 1902.

Člani: začetkom leta 167; v l. 1902 pristopilo 10, odpadlo 7, koncem leta 170.

Deleži: stanje začetkom leta K 334; prirastlo K 20, odpadlo 14, koncem l. 1902 K 340; odpovedano: 7.

Denarni promet: K 199.420·25.

Imetje (Aktiva)			Izguba (Pasiva)		
	K	h		K	h
Posojila	84.716	66	Deleži	340	—
Naložen denar	3.228	89	Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi	69.138	81
Inventar premični	254	35	Izposojila	22.404	48
Zaostale obresti posojil	1.363	20	Rezervni zaklad	1.682	03
Predplačane obresti izposojil	25	67	Čisti dobiček	542	86
Vrednost tiskovin	90	80			
„ kolekov	30	—			
Gotovina 31. decembra 1902	4.398	61			
	94.108	18		94.108	18

Društvo za štednju i zajmove u Staromgradu,

registrovana zadruga na ograničeno jamčenje, za treću upravnu godinu 1902.

Članovi: u l. 1902 pristupilo 34, odstupilo 3; krajem l. 1902 172 s uplaćenih diela K 14.280; odpovedano: 0.

Novčani promet: K 137.151·54.

Imetje (Aktiva)	K	h	Izguba (Pasiva)	K	h
Gotovina 31. prosinca 1902	5.867	70	Zadružni dielovi	14.280	—
Ulož. novci kod drugih zavoda	8.341	02	Štedionički ulozi	14.499	33
Zajmovi kod zadrugara	48.524	22	Predplaćeni interesi za g. 1903	178	53
Zaostali interesi	525	26	Neuplaćeni gubitak god. 1900	69	—
Vrednost knjiga	54	85	za godinu 1902	19	85
„ tiskanica	144	38	Interesi neup. gub. od godine 1900—1902	81	57
„ pokućstva	89	84	Prihrana	1.238	99
			Saldo na rač. dobitka i gubitka		
	63 367	27		63.367	27

Hranilnica in posojilnica v Tomišlju,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za sedmo upravno leto 1902.

Člani: začetkom leta 291; v upravnom letu pristopilo 21, odpadlo 14; koncem leta 1902 298.

Deleži: začetkom leta K 592; v letu 1902 prirastlo 42, odpadlo 28; stanje koncem leta K 606; odpovedano 0.

Denarni promet: K 171.411·85.

Imetje (Aktiva)	K	h	Izguba (Pasiva)	K	h
Posojila	89.769	97	Deleži	606	—
Naložen denar	10.383	35	Hran. vloge s kapital. obrestmi	101.770	83
Inventar premični	137	52	Predplaćane obresti posojil	714	37
Zaostale obresti posojil	2.523	98	Rezervni zaklad	1.630	49
Prehodni	20	—	Čisti dobiček	650	44
Gotovina 31. decembra 1902	2.537	31			
	105 372	13		105.372	13

Hranilnica in posojilnica v Trnovem,

registrovana zadruga z neom. zavezo, za deveto upravno leto 1902.

Člani: začetkom l. 594; v l. 1902 prirastlo 46, odpadlo 13, koncem l. 627.

Deleži: začetkom leta K 1.188, prirastlo K 92, odpadlo K 26; stanje koncem leta 1902 K 1.254; odpovedano 0.

Denarni promet: K 655.032·58.

Imetje (Aktiva)	K	h	Izguba (Pasiva)	K	h
Posojila	485 993	40	Deleži	1.254	—
Naložen denar	5 489	37	Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi	310.996	35
Inventar premični	753	58	Izposojila	182 029	54
Zaostale obresti posojil	8.921	68	Predplaćane obresti posojil	3.802	40
Predplać. obresti izposojil	25	27	Rezervni zaklad	5.456	78
Vrednost tiskovina	180	—	Čisti dobiček	2 025	53
„ kolekov	9	—			
Delež pri „Ljud. pos.“	4	—			
Delež pri „Gospodarski Zvezi“	1.000	—			
Gotovina konec leta 1902	3.218	30			
	505.594	60		505.594	60

Pravila tožečega društva tudi nimajo nikake določbe, iz katere bi se moralo sklepati, da društvo ni opravičeno, izplačati vlagatelju svojega dolga, ne da bi vlagatelj mogel pokazati vložno knjižico.

Vložne knjižice tedaj tudi v svojih pravnih posledicah niso enake imejiteljskim listinam in bi se tudi s tega stališča ne mogla opravičiti uporaba § 93 navedenega zakona v navedenem slučaju.

Iz teh razlogov se je razsodba, proti kateri se je vložila pritožba, po § 7. zakona z dne 22. oktobra 1875, drž. zak. št. 36 ex 1876, razveljavila.

Na Dunaju, dne 12. jan. 1903.

Hennig, l. r. Schneid, l. r.

Kmetijska itd. društva,

ki nam še niso odgovorila na našo okrožnico z dne 17. aprila t. l. nujno pozivamo, da nikar več ne odlašajo z odgovorom, ker sicer v lastno škodo ovirajo izvršitev v okrožnici navedenih velevažnih sklepov.

Čakamo samo še do 20. junija 1903 na odgovor.

Računski zaključki za leto 1902.

Še nimamo vseh računskih zaključkov za leto 1902 — a je nujno rabimo; — naj se nam torej zaostali takoj pošljejo.

Ustmena odpoved članstva neveljavna, če predpisujejo zadružna pravila pismeno odpoved.

Kakor čitamo v strokovnih listih, pripetil se je sledeči slučaj:

Hranilnica in posojilnica v Nussdorf-u na Nižje-Avstrijskem primorana je likvidirati.

Bivši njen član I. I. vložil je pri deželnem sodišču tožbo, naj

se prizna, da on ni več članom zadruga smatrati in da je toraj tudi njegovo jamstvo minilo, ker je pravilno izstopil iz zadruga in mu ja ta to priznala, ker mu je izplačala delež.

Likvidator zadruga „dr. R.“ pritrđi, da je I. I. v l. 1898 prijavil svoj izstop ustmeno blagajniku in se mu je delež izplačal a zanikuje pravilnost tega izstopa z ozirom na § 5 zadružnih pravil, ki pravi, da se mora članstvo štiri mesce pred pretekom računskega leta pri načelstvu pismeno odpovedati.

Odpoved tožnika I. I. toraj ni pravoveljavna, in bi bila celo tedaj neveljavna, če bi jo načelstvo odobrilo.

Deželno sodišče se je oziralo na te vzroke in je tožbo odbilo.

I. I. je vložil proti tej razsodbi pri deželnem nadsodišču pritožbo; a deželno nadsodišče je potrdilo prvo razsodbo, to radi tega, ker se izstop I. I. iz zadruga ni tako zvršil, kakor pravila predpisujejo.

V smislu te razsodbe smatrajo se vsi bivši člani, če so tudi že davno izstopili, pa se njihov izstop ni izvršil strogo po predpisu pravil, še članom ki še vedno jamčijo za obveznosti zadruga.

Denarni promet.

Na tekoči račun so nam vposlali sledeči zavodi:

Višnjagora hr. in pos. (1. 6.)	K	220·22
Tržišče " " (28. 5.)	"	600·—
Vrhnika " " " " "	"	3000·—
Škofjaloka lj. " " " " "	"	1000·—
Zagradec " " " " "	"	1000·—
Tržič " " (29. 5.)	"	537·20
Staraloka " " " " "	"	3000·—
Škof. loka lj. " " " " "	"	3000·—
Žužemberk " " (30. 5.)	"	3000·—
Gore " " " " "	"	3000·—
Šebrelje " " " " "	"	1200·—
Gojzd " " (31. 5.)	"	493·33
Semič " " " " "	"	1000·—
Tržič " " (1. 6.)	"	500·—
Struge " " " " "	"	1000·—
Vrhnika " " (4. 6.)	"	4000·—

Hranilnica in posojilnica v Zgornjem Tuhinju,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za šesto upravno leto 1902.

Člani: 145.

Deleži: začetkom l. K 314; v l. 1902 prirastlo K 22, odpadlo K 34; stanje koncem leta 1902 K 302; odpovedano: 0.

Denarni promet: K 179.980·53.

Imetje (Aktiva)			Izguba (Pasiva)		
	K	h		K	h
Posojila	70 202	14	Deleži	302	—
Naloženi denar	42.425	56	Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi	113.185	39
Inventar premični	110	—	Predplačane obresti posojil	479	78
Zaostale obresti posojil	814	42	Rezervni zaklad	935	69
Vrednost posestva	240	67	Čisti dobiček	202	36
Delež pri Ljudski posojilnici	4	—			
Gotovina 31. decembra 1902	1.308	43			
	115.105	22		115.105	22

Kmetijska zadruga v Cerknem Primorsko,

registrovana zadruga z omejeno zavezo, za šesto upravno leto 1902.

Člani: v letu 1902 pristopilo 21, izstopili 4; koncem leta 1902 210 s vplačanimi deleži K 3.977, odpovedano: 8.

Denarni promet: K 140.707·57.

Imetje (Aktiva)			Izguba (Pasiva)		
	K	h		K	h
Nal. denar pri družih zavodih	279	74	Deleži	3.977	—
Obresti od naloženega denarja	13	88	Neizplačane obresti deležev	333	40
Vrednost blaga	1.399	35	Izposojila	17.000	—
Terjatve na blagu pri zadruž	2.376	89	Dolg na blagu zadružnikom	1.314	82
Terjatve na blagu pri nezadr. družnikih	4.369	78	Dolg na blagu nezadružnikom	844	15
Vrednost inventarja	3.111	20	Stavbeni deleži	567	—
nepremičnin invent	27 365	37	Rezervni zaklad	9.509	13
Gotovina konec leta 1902	76	03	Čisti dobiček	5.426	74
	38 992	24		38 992	24

Kmetijsko društvo v Črnem vrhu nad Idrijo,

registrovana zadruga z omejeno zavezo, za peto upravno leto 1902.

Člani: v l. 1902 pristopilo 12, izstopili 3; koncem leta 1902 233 s vplačanimi deleži K 2.198·26; odpovedano: 5.

Denarni promet: K 137.040·78.

Imetje (Aktiva)			Izguba (Pasiva)		
	K	h		K	h
Nal. denar pri družih zavodih	200	—	Deleži	2.198	26
Vrednost blaga	27.552	—	Neizplačane obresti deležev	91	88
Terjatve na blagu pri zadruž	11.188	27	Izposojila	17.989	81
Terjatve na blagu pri nezadružnikih	39	83	Dolg na blagu nezadružnikom	25.174	50
Vrednost inventarja	1 379	97	Dolg na obresti od izposojil	362	50
hiše	7.156	73	Dolg na drvih	245	32
Terjatve na najemnin	60	—	Pristopnina	12	—
na zakupnini	64	—	Posebna rezerva	703	83
na drvih	82	32	Obresti posebne rezerve	28	21
Gotovina 31. decembra 1902	357	48	Rezervni zaklad	1.098	86
	48.080	60	Obresti rezervnega zaklada	43	92
			Čisti dobiček	131	51
				48 080	60

Konsumno društvo v Cerknici,

registrovana zadruga z omejeno zavezo, za šesto upravno leto 1902.

Člani: v l. 1902 pristopilo 17, izstopila 5; koncem leta 1902 347 s vplačanimi deleži K 7.579.86; odpovedano: 0.

Denarni promet: K 211 017.97.

Imetje (Aktiva)	K	h	Izguba (Pasiva)	K	h
Nal. denar pri drugih zavodih	815	94	Deleži	7 579	86
Obresti naloženega denarja	30	15	Neizplačane obresti izposojil	532	—
Vrednost blaga	48 178	45	Izposojila	38.200	—
Terjatve na blagu pri zadruž.	12 926	88	Dolg na blagu nezadružnikom	13.158	70
Vrednost inventarja	1.372	58	Dolžna najemnina	2.375	—
Predpl. obresti od izposojil	275	—	Rezervni zaklad	3 652	78
Gotovina konec leta 1902	2.328	67	Čisti dobiček	439	33
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	65.937	67		65 937	67

Prva žrebljarska in železo-obrtna zadruga v Kropi in Kamnigoricu,

registrovana zadruga z omejeno zavezo, za osmo upravno leto 1902.

Člani: v l. 1902 pristopilo 25, izstopilo 3; koncem l. 1902 122 s vplačanimi deleži K 35.495; odpovedano: 3.

Denarni promet: K 723.209.82.

Imetje (Aktiva)	K	h	Izguba (Pasiva)	K	h
Naloženo pri Ljub. kred. banki	7.489	—	Zadružni glavni dneži	35 400	—
Nal. denar pri drugih zavodih	1.625	—	„ „ „ „ „ „ opravilni deleži	95	—
Vrednost blaga	80.683	94	Neizplačane obresti deležev	3.028	19
Tirjatve blaga	39.396	81	Izposojila	58 000	—
Vrednost inventarja	17.006	25	Dolg na blagu	40 202	83
„ „ „ „ „ „ nepremičnin	12 684	37	„ „ „ „ „ „ nepremičnin	163	34
V avstr. pobtno hranilnice	4.123	91	„ „ „ „ „ „ inv. (stroji c. k. trg. min)	13 293	30
V ogr. pošno hranilnico	1 036	62	Rezervni zaklad l. 1901	10 573	61
Gotovina konec leta 1902	489	36	4% obresti za l. 1902	422	94
			Čisti dobiček leta 1902	3 356	05
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	164.535	26		164.535	26

Mošnje	hr. in pos. (4. 6.)	K 3000.—
Št. Jur p. K.	„ „ „ „ „	500.—
Naklo	„ „ „ „ „	900.—
Smlednik	„ „ „ „ „	620.—
Škof. loka lj.	„ „ „ „ „	1000.—
Št. Jur obj. ž.	„ „ „ „ „	2500.—
Tržič	„ „ „ (5. 6.)	600.—
Leskovicu	„ „ „ „ „	1000.—
Dobrepojje	„ „ „ „ „	3000.—
S. Križ p. Lit.	„ „ „ „ „	2000.—
Struge	„ „ „ „ „	1000.—
Št. Ilj p. T.	„ „ „ „ „	2000.—
Naklo	„ „ „ „ „	300.—
Tržič	„ „ „ (6. 6.)	469.05
Škof. loka lj.	„ „ „ „ „	4000.—
Št. Jur p. K.	„ „ „ „ „	800.—
Rovte	„ „ „ (7. 6.)	2000.—
Izlake	„ „ „ „ „	4000.—
Št. Jur p. K.	„ „ „ „ „	800.—
Šmartno pri Litiji	hr. in pos. (7. 6.)	1000.—
Kranjskag.	„ „ „ (9. 6.)	3000.—
Rečica	„ „ „ „ „	5000.—
Št. Ilj p. T.	„ „ „ „ „	2000.—

VABILO

na

izredni občni zbor

Ljudske hranilnice in posojilnice v
Škofji Loki,
registrov. zadruge z neomej. zavezo“,
ki se bo vršil v nedeljo, dne 21. ju-
nija 1903 v uradni sobi hranilnice
in posojilnice.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Prememba pravil.
3. Slučajnosti.

Škofja Loka, 5. junija 1903.

Načelstvo.

MIHAEL KASTNER, Ljubljana

priporoča svojo najmnogovrstnejšo zalogo vedno
sveže napolnjenih tu- in inozemskih

mineralnih vodâ
vrelčnih pridelkov.

Najcenejša prodaja

morske soli in soli za živino,
voznine prosto na vsako železniško postajo.

== Žgalnica za kavo ==

vedno sveže žgana kava, vsakdanje pošiljatve po
železnici in pošti.

186 10-2

== Zaloga petroleja in olja ==

za poljedelske in druge stroje ter mline.

**Ponudbe, vzorce in cenike na zahtevanje
brezplačno in poštnine prosto.**

Vse tu naznanjene predmete preskrbi tudi »Gosp. Zveza« po orig. cenah.

„Gospodarska Zveza“

v Ljubljani, Gradišče št. 1

naznanja, svojim udom, da ima vedno v zalogi vsa potrebna **umetna gnojila**, kakor **Tomaževo žlindro**, kalijevo sol, solitar, superfosfat (koščeno moko) in **Barthel-ovo klajno vapno**.

Naročila se točno izvršujejo!

Kupim lepe kolikor mogoče
vej proste in zdrave
bukove palice

rezane 4 × 4 cm, 3 × 3 cm; dolge 1 m 50 cm, 1 m 60 cm, 1 m 80 cm in 2 m 40 cm.

Cena po dogovoru za kubik meter ali pa na kos oziroma na meter, franko **postaja Borovnica**, in sicer proti takojšnjemu plačilu.

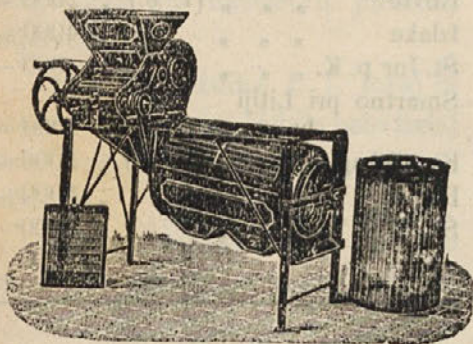
Naročila naj se naslove:

186 x—2

FRAN ŠVIGELJ,

tovarnica stolov na Bregu, pošta in postaja Borovnica na Kranjskem.

Delniška družba tovarne strojev **N. HEID** v Stockerau.

Trijerji

(čistilniki)

za vsakovrstne namene s kovanimi plehi patent „Heid“.

Trijerji

za laneno seme, deteljo, rž, lečo in bob.

Vprave za skladišča, posebno dober sistem in popolna izvršitev.

Excelzior, mlin za šrotanje, pat. „Heid“.

Lahek za goniti! Veliko naredi! Nizka cena!

Nad šestdeset prvih odlikovanj! 179 12—5

C. kr. priv.

pred ognjem in tatovi varne

blagajne

prodaja najceneje dobro znana tovarna blagajnic

M. Adlersflügel

založnik **Raiffeisnovih** posojilnic

Dunaj, I., Franz Josephs-Quai št. 13.

(170) 24—10

Zarezane strešnike vštricne

(Strangfalzziegel) in francoske (gepresste Falzziegel)

zidarsko opeko * * *

cement, roman in portland

glinaste peči in **štedilnike**

plošče za tlak, šamotne in cementne

kot vse drugo

stavbinsko blago

ponudijo po najnižjih cenah v poljubnih množinah (184) 10—3

F. P. Vidic & Comp.

Ljubljana.

Svetovnoznane
kose in srpe

„Hospodar“.

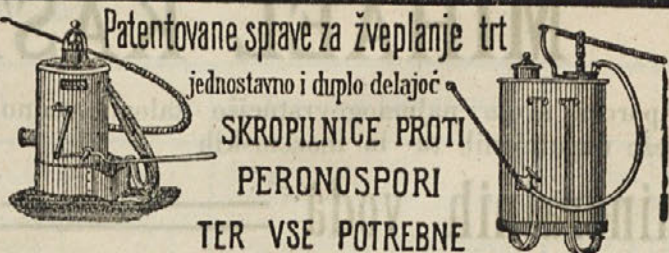
Nedosezne karborundove in korundove

osle. 180 8—5

Zahtevajte cenik vseh potrebščin!

Društvo „Hospodar“

v Hustopečih - Hranic, Moravsko.

Patentovane sprave za žveplanje trt

jednostavno i duplo delajoč

SKROPILNICE PROTI

PERONOSPORI

TER VSE POTREBNE

VSAKOVRSNE POLJEDELSKE I VINOGRADARSKE STROJE.

prodaja v najboljši izvršitvi,

JG. HELLER NA DUNOJU

II. Praterstrasse 49

Zastopniki se iščejo! Ceniki brezplačno.

171 12—8

Vse tu naznanjene predmete preskrbi tudi »Gosp. Zveza« po orig. cenah.

Edina zaloga na Kranjskem.

Železnato vino	LEKARJA Piccoli - ja v Ljubljani. Dobiva se v lekarnah
 krepča malokrvne, nervozne in slabotne osebe	

Edina zaloga na Kranjskem.

LEKARNA PICCOLI

„pri Angelju“

Ljubljana, Dunajska cesta.
Polliterska steklenica velja 2 K.

Blag. gošp.

Piccoli,

lekarnar. Ljubljana.

Pri neki gospej, katera je trpela dolgo časa na nervoznosti, sem vporabljal z izvrstnim uspehom **Vaše** železnato vino. Prosim torej, pošljite mi nadaljnih šest steklenic imenovanega vina.

Dr. L. Färber

Gorica, 6. junija 1901. c. kr. štabni zdravnik — Raštelj št. 19.

Zunajna naročila izvršuje lekarnar **Gabrijel Piccoli** v Ljubljani točno, ako se mu pošlje znesek, ali po poštnem povzetju. II 176 24—5

Ivan Rebek

stavbeni in umetni ključavničar
v Celji,
Poljske ulice števil. 14.

se priporoča za izvršitev v njegovo stroko spadajočih del, **osobito pa priporoča svoje najnovejše**

patentovane

strelne priprave

proti toči

moji strelni možnarji so iz kovanega železa, ne pa, kakor pri drugih konkurenčnih tvrdkah, vlti — (178) 10—5

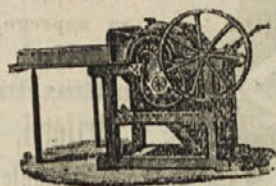
varni so toraj proti razstrelbi.

Brezplačni ceniki na razpolago.

Nad 200 strojev v zalogi!

Najboljše mlatilnice,

gepeljne, trijerje, čistilnice (pajkelne), slamoreznice, mline in preše za sadje, fine kose, srpe in

amerikanske kosilne stroje

(Damo tudi na poskušnjo)

in vse potrebščine za poljedelstvo v veliki izberi priporočata po nizki ceni

Karol Kavšeka nasl.

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in zaloga strojev

Ljubljana, Dunajska cesta 16.

185 6—2 Slovenski ceniki brezplačno.

Kadilci pozor!

Najboljše svetovnoznane

„Kelske pipe“

v izvornih oblikah zelo okusno izdelane, znotraj vzorno, na poseben, umetniški način izkovane, tako da je zamotanje nemogoče.

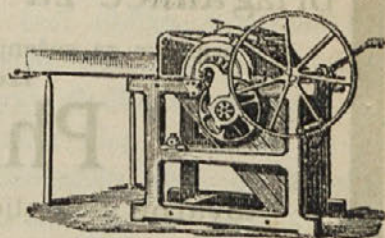
Kadilcev izkusi na svetu vse možne „patente“ pip, toda nazadnje se vendar vrne k pravi **kelski** pipi, ki mu edino more osladiti življenje. 181 x—4

Nizke cene! Elegantna uprava! Zahtevajte cenik!

Društvo „Gospodar“
v Hustopečih-Hranic, Moravsko.

Denar si prihranite,

če vsakovrstne **poljedelske stroje, orodja, šivalne stroje, trombe, cevi,** kakor tudi **mašinske oje in motore,** splošno za najboljše, priznane, kupite v zalogi

Franc Zemana, Ljubljana Poljanska cesta št. 24.

NB. Kedor mi preskrbi naročila, odškodujem ga za njegov trud dobro!!! 182 7—3

Vse tu naznanjene predmete preskrbi tudi »Gosp. Zveza« po orig. cenah.

== Spretni zastopniki se povsod iščejo! ==

Svetovnoznana !!! Nad 350.000 v rabi. Nad 600 prvih odlik.!!!

ALFA-LAVAL-Separator-ji

so najboljši

posnemavci smetane

je dobiti v 14 različnih velikostih, posnamejo od 40—2000 litrov v eni uri.

Popolne oprave za mlekarne

na roko in s silo, kakor tudi vse mlekarske stroje in posode.

Popolne naprave za led in ohladitev

za mlekarne, pivovarne, klavnice, mesarje od 450 do 300.000 toplin (kalorij).

Najcenejša in najboljše delujoča ohladilna naprava.

Akcijska družba ALFA-Separator, Dunaj.

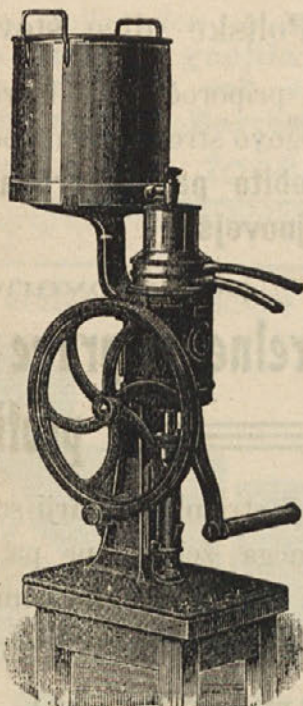
Zaloga za južne dežele

v Gradcu, Annenstrasse 26.

* „ALFA Mitteilungen“ brezplačno. *

== Spretni zastopniki se povsod iščejo! ==

Posebnost: Turbine na par, naprave mlekarn.

Posebnost: Posode za prevažanje mleka brez gumi.

Najizvrstnejši in priznано najboljši plugi iz jekla, brane, poljski valarji,

stroji za sejanje ‚Agricola‘,
amerikanski stroji za košnjo in žetev,
za mrvo, deteljo in žito,
za obračanje mrve, grablje za seno in žetev.

Preše za seno, slamo, vino, sadje in hidraulične preše.

Mlini za grozdje, stroji za obiranje grozdja,
mlini za sadje,
brizgalnice za trte in rastline,

priprave za sušenje sadja in prikuhe.

izdeluje po najnovejši in poznano najboljši napravi

Ph. Mayfarth & Comp.

tovarne za poljedelske stroje, livarne železa in zavodi za napravo plugov.

Ustanovljene 1872.

DUNAJ, II./I. Taborstrasse št. 71.

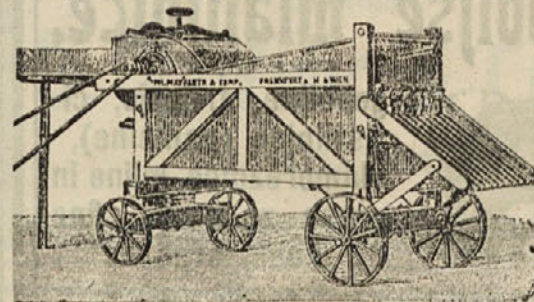
900 delavcev.

Odlikovane s čez 500 zlatimi in srebrnimi svinčniki itd.

Obširni katalogi brezplačno. — Zastopniki in prodajalci se radi sprejmó.

stroji za mlatiti

s patentovanimi okroglimi in mazljivimi tečaji, na roko in na vitál ali z motorjem,

vitelji

(kupje)

za naprego,

mlini

za čiščenje žita,

trijerji,

za roškanje

turšice,

stroji za rezanico

s patentovanimi, okroglimi in mazljivimi tečaji

reznice za repo, mlini za šrot, parniki za krmo, štedilne peči,

obračljive sesalke za gnojnico

in vse druge poljedelske stroje

.185 8—3